

Katedra sociálních věd

Filosofická fakulta, Univerzita Pardubice

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

TÉMA: Milujte se a množte se: asistovaná reprodukce z hlediska sociální antropologie

AUTOR: Ondřej Nešetřil

VEDOUČÍ BP: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

OPONENT BP: PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

Při přečtení této práce jsem nabyl dojmu, že i absolventská práce může být zajímavým a čtivým počinem. Autor, Ondřej Nešetřil, prokazatelně dokáže čtenáře zaujmout svým velmi povedeným „zhuštěným popisem“. Práce se zabývá asistovanou reprodukcí v Česku na příkladu jedné případové studie, kterou autor provedl na jednom velmi anonymizovaném pracovišti. Autor se sám stal předmět výzkumu tím, že si vyzkoušel opravdové zúčastněné pozorování a jako dárce v Centru asistované reprodukce se tak stal ústřední postavou této „autoetnografické“ práce.

Na práci si velmi cením hlavně jejího vnitřního propojení; čte se víc než plynule, nenásilně a plynule v průběhu textu autor přechází od teorie a metodologie k praxi a vlastnímu výzkumu a citace v ní neruší, ale jsou přesně tam, kde by měly být. Práce má také velmi zajímavý etický podtext, a to ať už z hlediska antropologické etiky výzkumu, tak i z pohledu etiky reprodukce v moderní (či snad postmoderní?) společnosti.

Téma asistované reprodukce je společensky kontroverzním tématem a já oceňuji na autorově přístupu posunutí tohoto diskurzu do antropologické roviny. Autor vychází vhodně z Foucaultova pojetí biopolitiky a velmi vybalancovaně na rovině komodifikace reprodukce společnosti balancuje. Je těžké zvolit nejzdařilejší část, ale zřejmě nejpropracovanější se mi zdála část třetí, zabývající se asistovanou reprodukcí a její kapitalizací, která následovala hned dvě první úvodní teoreticko-metodologické kapitoly. Následovaly dvě kapitoly zaměřené na medicínsko-antropologický pohled a na závěr autor popisuje formou terénního denníku svou vlastní zkušenost. Musí se nechat, že autor má velmi kvalitní deskriptivní paměť a cit pro detail.

Práci nicméně zbytečně sráží hned několik formálních nedostatků. Jako nejzásadnější se mi zdá jazyková stránka práce. Autor má sice velmi zdařilou stylistiku a i gramaticky je práce více méně v pořádku, ale syntaktická stránka četbu výrazně zhoršuje. Autor má velké problémy s interpunkcemi, které v textu vkládá zcela nelogicky a proti pravidlům českého jazyka, čímž rozečteného čtenáře velice brzdí a hází mu zbytečné překážky. Aby se práce četla dobře, bylo třeba zcela jakoukoliv interpunkci v textu ignorovat a přehlížet. Práce je evidentně psaná v některých místech narychlo a obsahuje mnoho překlepů či nesprávných pořadí slov (např. s. 11, 19, 24, 44, 67). Po obsahové stránce mi u práce chybí to, co v úvodu sám autor slibuje – dvě respondentky. Těmi měly být dvě ženy, které asistovanou reprodukci podstoupily, avšak v textu se o nich téměř nic již nedozvíme. Namísto toho je práce opřena jen o samotnou autoetnografii. Nejen, že se mi tento jeden pohled jeví jako příliš ojedinělý a nekonfrontovaný s dalšími, ale hlavně to omezuje možnost komparace, což u takto eticky „ožehavého“ tématu je nedostatek. Jako poslední mi chyběla v práci diskuze, resp.

Shrnutí, které by nějakým způsobem ještě interpretovalo pohled, který v autoetnografii autor popsal. Po něm totiž následuje již jen závěr, kde se takovou reflexí sebereflexe již nesetkáváme.

Nicméně i přes výše uvedené nedostatky práce považuji tuto za velmi kvalitně zpracovanou a je vidět, že autora výzkum i práce s literaturou bavila a že dokázal obě části umně propojit. Na závěr by mě zajímalo, zda se dostal autor při tomto výzkumu i k otázce „objednaných“ a „odnošených“ dětí, obchodu s těmito službami atd?

Celkově práci hodnotím nadprůměrně a navrhuji hodnocení **výborně minus**.

V Pardubicích dne 19.7.2016

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.